

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ TYRIMŲ MOKSLINIS CENTRAS
STUDIJŲ SKYRIUS**

**ŠIAULIŲ UNIVERSITETO STUDENTŲ
AKADEMINIO NESĄŽININGUMO TYRIMAS**

TYRIMO ATASKAITA

Tyrimo užsakovas: Šiaulių universiteto studentų atstovybė

Tyrimo vadovai: **Karolina GRIGENCAITĖ**, Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Socialinių tyrimų mokslinio centro darbuotoja

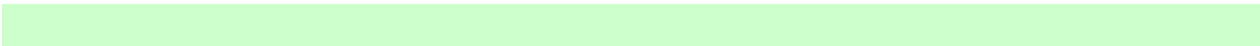
Vaida VOVERYTĖ, Šiaulių universiteto Studijų skyriaus specialistė studijų kokybės klausimams

Tyrimo konsultantai: **Sigitas BALČIŪNAS**, Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Socialinių tyrimų mokslinio centro jaunesnysis mokslo darbuotojas

Jūratė VALUCKIENĖ, Šiaulių universiteto Studijų skyriaus vyriausioji specialistė studijų kokybės klausimams

Tyrimo grupė: Monika Naujokaitė, Aušra Penkauskaitė, Šarūnas Raišys, Giedrė Paurytė, Sandra Jakutytė, Aistė Bugenytė, Jolita Andrulytė, Aurelija Ciunytė, Kristina Mačiulytė, Simona Gasperavičiūtė, Donatas Altukavičius

Šiauliai, 2008

TURINYS

LENTELIŲ SĄRAŠAS	3
ĮVADAS.....	7
1. TYRIMO METODIKA.....	10
2. TYRIMO REZULTATAI	14
2.1. Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete.....	14
2.2 Studentų požiūris į nusirašinėjimą.....	25
2.3. Akademinio nesąžiningumo priežastys.....	39
2.4. Akademinio nesąžiningumo prevencija	44
IŠVADOS IR APIBENDRINIMAI	50
PRIEDAS	Error! Bookmark not defined.

LENTELIŲ SĄRAŠAS

1. TYRIMO METODIKA

- 1.1 lentelė. Šiaulių universiteto studentų nuomonės tyrimo apie akademinį nesąžiningumą klausimyno specifikacija
- 1.2 lentelė. Tyrime dalyvavusių studentų skaičius fakultetuose
- 1.3 lentelė. Demografinė tyrimo imties charakteristika
- 1.4 lentelė. Paklaidos dydis (95 proc. pasiklovimo lygmuo)

2. TYRIMO REZULTATAI

2.1. Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete

- 2.1.1 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.2 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.3 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.4 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.5 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.6 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.7 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.8 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.9 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.10 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.11 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.12 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.13 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.14 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.15 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.16 lentelė. Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.17 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas (proc.)

- 2.1.18 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.19 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.20 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.21 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.1.22 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.1.23 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.1.24 lentelė. Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas pagal „nusirašinėjimo įgūdžius“ (proc.)
- 2.1.25 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.26 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.27 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.28 lentelė. Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.1.29 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas (proc.)
- 2.1.30 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.1.31 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.1.32 lentelė. Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.2 Studentų požiūris į nusirašinėjimą**
- 2.2.1 lentelė. Studentų nuomonė apie nusirašinėjimą (proc.)
- 2.2.2 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.2.3 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.2.4 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.2.5 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.2.6 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.2.7 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.2.8 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.2.9 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

- 2.2.10 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.2.11 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.2.12 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.2.13 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.2.14 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.2.15 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.2.16 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.2.17 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.2.18 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai išsisknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.2.19 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.2.20 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.2.21 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.2.22 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)
- 2.2.23 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.2.24 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.2.25 lentelė. Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.2.26 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)
- 2.2.27 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)
- 2.2.28 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)
- 2.2.29 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)
- 2.2.30 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)
- 2.2.31 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)
- 2.2.32 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)
- 2.2.33 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

2.2.34 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

2.2.35 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)

2.2.36 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)

2.2.37 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

2.2.38 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

2.2.39 lentelė. Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

2.3. Akademinio nesąžiningumo priežastys

2.3.1 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežastys (proc.)

2.3.2 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal lytį (atsakymų „labai reikšminga“ procentas)

2.3.3 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal fakultetą (atsakymų „labai reikšminga“ procentai)

2.3.4 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (atsakymų „labai reikšminga“ procentai)

2.3.5 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal nusirašinėjimo dažnumą (atsakymų „labai reikšminga“ procentai)

2.3.6 lentelė. Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (atsakymų „labai reikšminga“ procentai)

2.4 Akademinio nesąžiningumo prevencija

2.4.1 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas (proc.)

2.4.2 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal lytį (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

2.4.3 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal fakultetą (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

2.4.4 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

2.4.5 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal nusirašinėjimo dažnumą (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

2.4.6 lentelė. Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

ĮVADAS

Ataskaitoje pateikiami Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų nuomonės apie studentų nusirašinėjimą tyrimo apibendrinti statistiniai rezultatai. Tyrimas organizuotas universiteto studentų atstovybės ir studijų prorektorius iniciatyva ir yra orientuotas į konkretų studijų kokybės ruožą, kuriam šiandien Lietuvos aukštojo moksle skiriama nemažai dėmesio.

Tyrimo aktualumas. Problemos aktualumą akademinėje bendruomenėje ir visuomenės susidomėjimą ja iliustruoja faktas, kad į žurnalo „Veidas“ ir Demokratinės politikos instituto vykdomą Lietuvos aukštųjų mokyklų reitingavimo sistemą yra įtrauktas ir akademinio nesąžiningumo paplitimo rodiklis. Pagal šį rodiklį Šiaulių universitetas tarp devynių šalies universitetų yra šeštoje vietoje. Akademinio nesąžiningumo problema nepamirštama ir svarstant Mokslo ir studijų įstatymo projektą: G. Steponavičiaus ir A. Kubiliaus siūlomame įstatymo variante yra siūloma nepriklausomo Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus pareigybė, kurios viena iš numatomų funkcijų: nagrinėti studentų ir dėstytojų akademinio nesąžiningumo atvejus. Aukštosiose mokyklose, norint tinkamai laiduoti studijų kokybę, studentų akademinis nesąžiningumas (nusirašinėjimas) vis dažniau suvokiamas kaip būtina nedelsiant spręsti problema. VDU ir LŽŪU naujai priimti Etikos kodeksai studentų akademinio nesąžiningumo atvejus įvardija kaip etikos pažeidimą, kai kurių universitetų, pvz. VDU, VGTU, studentų atstovybės organizuoja akcijas prieš akademinį nesąžiningumą. Lietuvos studentų atstovybės užsakytu 2007/2008 m.m. yra atliktas sociologinis egzaminų rezultatų ir nusirašinėjimo tyrimas.

Tyrimo dalykas. Akademinis nesąžiningumas yra daugiamatis konstruktas, jungiantis savyje keletą dimensijų. Empirinio tyrimo tikslais, skiriamas akademinis nesąžiningumas mokslo ir studijų srityse. *Akademinis nesąžiningumas mokslo srityje* suprantamas kaip grubus mokslininko etikos pažeidimas, neetiškas elgesys mokslinio tyrimo metu, apibūdinamas tokiais terminais, kaip: „falsifikavimas“, „fabrikavimas“, „plagijavimas“ ir pan. (Grincevičienė, V; Grincevičienė, Š., 2007).

Akademinis nesąžiningumas studijų srityje yra apibrėžiamas kaip elgesys, pažeidžiantis studento atlikto darbo įvertinimo principą (Lambert, Ellen, Taylor 2003, p. 98). Studento darbo įvertinimas demonstruoja ir patvirtina studento žinias ir supratimą apie tai, kas buvo dėstoma. Akademinio nesąžiningumo sąvoką studijų srityje operacionalizuota, remiantis Roig ir DeTommaso's (1995) pasiūlyta akademinio nesąžiningumo samprata, jungiančia du faktorius: „*plagijavimą*“, kuris susijęs su rašytinėmis užduotimis, bei „*sukčiavimą*“, kuris susijęs su egzaminais, kontroliniais darbais, testais. Plagijavimas – tai pasinaudojimas kito asmens darbu (žodžiais ar mintimis) be jo leidimo. Plagijavimas dažniausiai tiriamas dokumentų analizės metodais, naudojamos specialios kompiuterinės programos. Sukčiavimas (*angl. cheating*) yra komplikotas, psichologinis, socialinis ir situacinis fenomenas. Dažniausiai pasitaikanti sukčiavimo atmaina, susijusi su egzaminais ir tarpiniais atsiskaitymais, yra nusirašinėjimas.

Akademinis nesąžiningumas nėra toks nekaltas reiškinys, kaip atrodo iš pirmo žvilgsnio. Nusirašinėjimas kenkia kitų akademinės grupės studentų mokymosi kokybei, daro žalą institucijai ir turi neigiamą įtaką pačiam apgaulinėjančiam (Blankenship ir Whitley, 2000). Kaip kovoti su nusirašinėjimu? Uždavinyš iš tiesų yra sunkus ir sudėtingas. Pavyzdžiui, studento apsisprendimas nenusirašinėti tokioje aplinkoje, kurioje sukčiavimas yra paplitęs, prilyginamas heroizmui (Staats,

Hupp, Hagley, 2008). „Ar norite, kad Jus gydytų gydytojas, kuris studijų metais nusirašinėjo?“ - klausia VGTU studentai akcijos metu. Toks klausimas nėra beprasmiškas: tyrimai rodo, kad tie, kurie sukčiauja universitete, yra labiau linkę sukčiauti ir darbe (Swift, Nonis, 1998). Kai kurie autoriai eina dar toliau ir veda paralelę tarp akademinio nesąžiningumo ir šešėlinės ekonomikos (Latova, Latov, 2008).

Tyrimo kontekstas. Akademinio nesąžiningumo ir nusirašinėjimo tyrimai pasaulyje atskleidžia labai margą vaizdą. Akademinio nesąžiningumo problemai sąlygiškai daug dėmesio skiriama JAV. McCabe ir Trevin (1993) atliktas tyrimas, kurio metu buvo apklausti 6 096 absolventai, besimokantys 31 aukštojoje mokykloje, parodė, kad net 48,4 proc. respondentų teigė plagijavę, o 78,3 proc. prisipažino nesąžiningai elgęsi savo akademinėje veikloje. McCabe (1993) teigia, kad studentų sukčiavimas yra plintantis reiškinys. Kiti autoriai dar labiau dramatiškumą situacijai, pvz., Desruisseaux (1999) mano, kad akademinis nesąžiningumas „siekia epidemijos mastus“. Tyrimai rodo, jog studentų, kurie prisipažįsta vienaip ar kitaip sukčiaujantys, procentas kinta priklausomai nuo studijų bei tyrimo metodikos. Pvz., Whitley (1998) apžvalgoje teigiama, kad akademinio nesąžiningumo paplitimas kinta nuo 9 proc. iki 95 proc.

Lietuvoje taip pat yra atlikta tyrimų, susijusių su akademinio nesąžiningumu. 2008 m. sausio pabaigoje LSAS, bendradarbiaudama su tyrimų bendrove *SYNOPTIKOM*, atliko studentų apklausą apie sesijos rezultatus bei „nusirašinėjimą“ egzaminų metu. Apklausoje dalyvavo 12 160 įvairių studijų pakopų studentų iš 46 šalies aukštųjų mokyklų. Apklausoje metu studentų teirautasi, kaip jie vertina besibaigiančią egzaminų sesiją bei jos rezultatus, klausta, kaip vertina „nusirašinėjimą“, ar ji toleruoja dėstytojai, domėtasi, ar patys respondentai egzaminų sesijos metu naudojami „paruoštukais“ ar kitomis „pagalbinėmis“ priemonėmis.

Tyrimo rezultatai rodo, kad 38 proc. apklausoje dalyvavusių studentų atsakė, kad „paruoštukais“ naudojami, 38 proc. studentų mano, kad ateityje ketina tai daryti. 51 proc. tyrimo respondentų teigia, kad pasinaudoti „paruoštukais“ nebandė ir ateityje neketina to daryti. Tyrimas rodo, kad daugiausiai „paruoštukais“ naudojami ir toliau ketina naudotis Kauno technologijos (66 proc.) universiteto, Utenos (58 proc.), Alytaus (51 proc.) kolegijų bei Vilniaus verslo teisės akademijos (40 proc.), Vilniaus pedagoginio (43 proc.) bei Vilniaus Gedimino technikos (40 proc.) universitetų studentai. Daugiausiai „nenuširašinėjančių ir neketinančių to daryti“ respondentų studijuoja Vilniaus (69 proc.), Mykolo Romerio (61 proc.) bei Vytauto Didžiojo (52 proc.) universitetuose.

Šiaulių universitete, įgyvendinant Studijų kokybės gerinimo strategijos 2008-2012 metams prioritetinius siekius, daug dėmesio skiriama studijų kokybės stebėsenai ir studentų nuomonės tyrimams. Studentų akademinio nesąžiningumo tyrimo rezultatai leidžia identifikuoti ir konstruktyviai įvertinti veiksnį, neigiamai įtakojantį studijų kokybę.

Tyrimo ataskaita yra tinkama prielaida formuoti bendruomenės nepakantumą studentų nesąžiningumui studijų procese ir medžiaga fakultetų administracijai ir padaliniam kurti ir įgyvendinti strategijas šiam neigiamam reiškiniui susilpninti.

Tyrimo probleminiai klausimai:

- Kiek nusirašinėjimo reiškinys yra paplitęs Šiaulių universitete ir fakultetuose?
- Kokia studentų nuomonė apie nusirašinėjimą kaip akademinio nesąžiningumo raišką?
- Kokios, studentų nuomone, yra akademinio nesąžiningumo priežastys?

- Koks, studentų nuomone, yra skirtingų akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių efektyvumas?

Tyrimo objektas – Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų nuomonė apie akademinį nesąžiningumą ir jį skatinančias priežastis. Tyrimas atskleidžia vieną iš dviejų akademinio nesąžiningumo komponentų – nusirašinėjimą egzaminų ir tarpinių atsiskaitymų metu. Šioje ataskaitoje terminas „nusirašinėjimas“ ir platesnės apimties terminas „akademinis nesąžiningumas“ vartojami greta.

Tyrimo tikslas – atskleisti Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų nuomonę apie akademinį nesąžiningumą.

Tyrimo uždaviniai atitinka probleminius tyrimo klausimus.

Tyrimo metodas – Šiaulių universiteto studentų apklausa raštu.

Tyrimo imtis: apklausoje dalyvavo 1287 Šiaulių universiteto visų fakultetų bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų.

Tyrimo atlikimo (duomenų surinkimo) laikas – 2008 m. gegužės – birželio mėn., rugsėjo mėn.

Pateikiami tyrimo produktai. Ši ataskaita – tai apibendrintų, susistemintų ir interpretacijai parengtų *statistinių duomenų ir faktų rinkinys*. Laikantis bendrųjų kokybės vadybos principų, tyrėjų etikos nuostatų ir siekiant tikslingo tyrimo rezultatų panaudojimo, atskiros tyrimo ataskaitos yra pateikiamos: Šiaulių universiteto Rektoratui, Studentų atstovybei, Studijų skyriui ir fakultetų administracijoms¹.

Iškilius klausimams dėl šioje ataskaitoje pateikiamos informacijos turinio, skambinti tel. (8 41) 59 58 19 (Šiaulių universiteto Studijų skyrius), rašyti el. paštu: jurateval@cr.su.lt (vyriausiajai specialistei studijų kokybės klausimams Jūratei Valuckienei) ar (8 41) 59 58 88 (Šiaulių universiteto Socialinių tyrimų mokslinis centras), rašyti el. paštu: stmc@smf.su.lt.

¹ Fakultetams skirtose tyrimo ataskaitose yra pateikiami fakulteto studentų nuomonės tyrimo rezultatai ir sudaroma galimybė juos palyginti su apibendrintais universiteto rezultatais.

1. TYRIMO METODIKA

Tyrimė realizuojama Lambert, Ellen, Taylor (2003) pateikta akademinio nesąžiningumo studijose samprata, kuri apibrėžiama *kaip studentų elgesys, pažeidžiantis studento sukurto darbo įvertinimo principus*. Rengiant tyrimo instrumentą dėmesys koncentruotas į sukčiavimą atsiskaitymų ir egzaminų metu, kurį šalyje įprasta vadinti „nusirašinėjimu“, todėl iš esmės buvo tirta studentų nuomonė apie nusirašinėjimą.

Tyrimo koncepcija buvo vystoma atliekant pilotinį tyrimą *focus* grupės metodu. *Focus* grupė vyko kovo 13 dieną Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto 904 auditorijoje. Grupėje dalyvavo 18 Socialinių mokslų fakulteto skirtingų kursų studentai. Focus grupės moderatoriai – Viešojo administravimo studijų programos III kurso studentai Karolina Grigencaitė ir Šarūnas Raišys. *Pilotinio tyrimo tikslas* – pagrįsti ir parengti anketinio tyrimo metodiką, todėl daugumos klausimų formuluotės yra originalios. Keturi anketos klausimai tiesiogiai atkartoja 2007-2008 metų Lietuvos Studentų atstovybės užsakyto ir tyrimo agentūros *SYNOPTIMCOM* atlikto studento akademinio nesąžiningumo tyrimo klausimus. Tai leidžia Šiaulių universitete atlikto tyrimo rezultatus vertinti siejant su bendra šalies studentų nuomone apie akademinį nesąžiningumą.

Reaguojant į anketinių tyrimų organizavimo populiarumo augimo ir piktnaudžiavimo respondentų laiku, pildant klausimynus tendenciją, kuri sukuria studentų tyriminio lauko „prisotinimo anketavimu“ situaciją, parengtas trumpas, vieno lapo apimties, klausimynas, tikintis, kad nedidelė instrumento apimtis skatins respondentų kooperatyvumą, leis surinkti patikimesnius duomenis.

Klausimyną sudaro instrukcinė-motyvacinė dalis, demografinis ir diagnostinis blokas. Klausimynas savo turiniu ir struktūra yra orientuotas į Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų nuomonės apie akademinį nesąžiningumą matavimą. Diagnostinę klausimyno dalį sudaro 41 teiginys, kurie, savo ruožtu, suskirstyti į atskirus blokus, turinčius vidinę struktūrą ir skirtus informacijos, reikalingos atsakyti į tyrimo probleminius klausimus, rinkimui. Tyrimo instrumento blokai: (1) Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete; (2) Studentų požiūris į nusirašinėjimą; (3) Akademinio nesąžiningumo priežastys; (4) Akademinio nesąžiningumo prevencija. Tyrimė naudoto instrumento struktūra pateikiama 1.1 lentelėje.

1.1 lentelė

Šiaulių universiteto studentų nuomonės tyrimo apie akademinį nesąžiningumą klausimyno specifikacija

Diagnostinis blokas	Diagnostiniai konstruktai
Demografiniai klausimai	Fakultetas, lytis, studijų forma, mokymosi pasiekimų įsivertinimas.
Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete	Tarpinių atsiskaitymų ir egzaminų vertinimo objektyvumas; nusirašinėjimo toleravimas tarp dėstytojų; nusirašinėjimo dažnumas; naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu; studentų savijauta nusirašinėjimo metu; nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas; nusirašinėjimo įgūdžiai.
Studentų požiūris į nusirašinėjimą	Nusirašinėjimo ir moralės normų santykis; nusirašinėjimas kaip tradicija; akademinio nesąžiningumas ir studijų tikslai.

Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas	Studentų mokymosi motyvacija; studijų laiko vadyba; studijų programų turinys; materialinis spaudimas; mokymosi įgūdžių stoka; atsiskaitymo organizavimas; „gero studento“ įvaizdis; kolektyvo įtaka; dėstytojo abejingumas.
Akademinio nesąžiningumo prevencijos veiksmingumo vertinimas	Egzaminų ir atsiskaitymų organizavimo tvarka; griežtos baudmės nusirašinėjantiems; atsiskaitymo formos; atsiskaitymo užduočių turinys; dėstytojų ir studentų bendradarbiavimas; kolegiški studentų ir dėstytojų santykiai; studentų akcijos prieš nusirašinėjimą; vertinimo kokybės gerinimas; studentų garbės kodeksas.

Tyrimo imtis ir apklausos administravimas

Iš viso buvo numatyta apklausti 25 proc. universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų (arba 1022 studentus). Toks respondentų skaičius garantuoja ne didesnę kaip 3 proc. paklaidą apibendrinant universiteto duomenis ir ne didesnę kaip 8 proc. paklaidą skaičiuojant duomenis fakultetams. Respondentai buvo atrinkti **klasterinės imties metodu**. Siekiant apibrėžto duomenų patikimumo, kiekviename fakultete respondentų skaičius jau nėra proporcingas fakultete besimokančių studentų skaičiui (mažo fakulteto studentų tenka apklausti santykinai daugiau, didelio – santykinai mažiau). Tyrime dalyvavusių studentų skaičius pateikiamas 1.2 lentelėje. Atsižvelgiant į galimybes, apklausoje daugiau, nei numatyta, dalyvavo Socialinių mokslų fakulteto studentų, todėl apklaustųjų studentų skaičius sudaro 31 proc. bendro studentų skaičiaus. Pažymėtina, kad apibendrinant universiteto rezultatus, tikslinga buvo skaičiuoti studentus proporcingai fakulteto studentų skaičiui, todėl buvo panaudoti matematiniai metodai, leidžiantys, remiantis apklausos rezultatais, sumuoti duomenis, koreguojant apklaustųjų proporcijas fakultetuose.

1.2 lentelė

Tyrimo dalyvavusių studentų skaičius fakultetuose

Fakultetas	Studijuojančių studentų skaičius*	Apklaustų studentų skaičius	Tyrimo dalyvavusių studentų dalis (proc.)
Edukologijos	413	138	33
Gamtos mokslų	245	102	42
Humanitarinis	698	193	28
Matematikos ir informatikos	272	95	35
Menų	513	130	25
Socialinių mokslų	834	382	46
Socialinės gerovės ir negalės studijų	419	106	25
Technologijos	695	141	20
Iš viso	4089	1287	31

* Duomenys pateikti Studijų skyriaus 2008 m. gegužės mėn.

Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų apklausa atlikta 2008 m. gegužės – birželio mėn. ir rugsėjo mėn. Apklausą vykdė Šiaulių universiteto Socialinių mokslų fakulteto Viešojo administravimo studijų programos III kurso studentai: Vaida Voverytė, Monika Naujokaitė, Aušra Penkauskaitė, Šarūnas Raišys, Giedrė Paurytė, Sandra Jakutyte, Aistė Bugenytė, Jolita Andrulytė, Aurelija Ciunytė, Kristina Mačiulytė, Simona Gasperavičiūtė, Donatas Altukavičius. Studentų dalyvavimas apklausos vykdymo procese padidina šio tyrimo duomenų patikimumą. Iš viso parengta ir išplatinta 1500 anketų, užpildytų sugrįžo 1287 anketos. Tyrimo respondentų bendra demografinė charakteristika pateikiama 1.3 lentelėje.

Demografinė tyrimo imties charakteristika (N=1287)

Požymis	Procentai	Atsakymų kategorijos
Lytis	32,1 67,9	Vyras Moteris
Fakultetas	10,5 5,4 17,4 5,8 12,2 20,5 10,0 18,2	Edukologijos fakultetas Gamtos mokslų fakultetas Humanitarinis fakultetas Matematikos ir informatikos fakultetas Menų fakultetas Socialinių mokslų fakultetas Socialinės gerovės ir negalės studijų fakultetas Technologijos fakultetas
Mokymosi pasiekimų įsivertinimas	5,6 15,1 45,8 27,5 4,9 1,1	Mokosi puikiai Mokosi labai gerai Mokosi gerai Mokosi vidutiniškai Mokosi patenkinamai Mokosi silpnai

Statistiniai metodai

Tyrimo duomenys ataskaitoje yra pateikiami ir analizuojami keliais būdais.

1. **Santykinų dažnių lentelės.** Lentelėse pateikiamas respondentų atsakymų pasiskirstymas procentais. Procentai skaičiuojami nuo *visų dalyvavusių tyrime respondentų skaičiaus*. Neatsakiusių į atskirą klausimą procentas lentelėse nepateikiamas, todėl procentų suma eilutėje gali būti nelygi 100 proc. Universiteto duomenys apibendrinami naudojant svorių metodą (žiūr. 5 punktą)
2. **Porinės santykinų dažnių lentelės.** Lentelėse pateikiamas skirtingoms grupėms (*pagal lytį, kursą, studijų finansavimą, mokymosi pasiekimų įsivertinimą*) priklausančių respondentų atsakymų pasiskirstymas procentais. Tendencijai nustatyti dalyje lentelių (13 ir 14 anketos klausimai) pateikiamas tik respondentų atsakiusių „*Labai reikšminga*“ procentas.
3. Kiekvienu atveju, lyginant skirtingoms grupėms priklausančių respondentų atsakymus, buvo nustatoma, ar stebimi skirtumai yra statistiškai reikšmingi, t.y., ar skirtumai yra pakankamai dideli, ar yra pakankamai didelės respondentų grupės, kad būtų galima teigti, jog išvada apie skirtumus yra taikytina ir visai populiacijai. Skirtumo tarp atsakymų pasiskirstymų skirtingose respondentų grupėse statistiniam reikšmingumui įvertinti taikytas **CHI kvadrato testas**. Po kiekviena porine lentele yra pateikiama chi kvadrato reikšmė, laisvės laipsnių skaičius ir reikšmingumo lygmuo p. (Interpretuojant rezultatus, įprasta reikšmingumo slenkstį pasirinkti lygų – 0,05, t. y., jei $p < 0,05$, tai išvada apie skirtumus taikytina visai populiacijai). Apskaičiavimai ataskaitoje nepateikiami.

4. **Pasikliautinių intervalų metodas.** Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka *statistinės paklaidos tikimybė*, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Ji atsiranda, nes respondentai yra atrenkami, o ne ištiesai apklausiami. Ši paklaida yra apskaičiuojama matematiškai, remiantis tyrimo metu studijuojančių studentų ir apklaustųjų studentų skaičiais. 1.4 lentelėje pateikiamos kiekvieno fakulteto galimos studentų atsakymų pasiskirstymo paklaidos (proc.), priklausomai nuo pritariančių teiginiui respondentų procento (šios paklaidos priklauso nuo fakulteto studentų skaičiaus ir apklausoje dalyvavusių studentų skaičiaus.). Pvz., į klausimą „*Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais“*“ 34 proc. apklaustųjų Šiaulių universiteto studentų atsakė: „*Teko ir ateityje ketinu tai daryti*“. Apskaičiuota, kad atsakymo paklaida yra 2 proc. (žiūr. 1.4 lentelės stulpelį **35/65**, nes 34 proc. yra arčiausiai 35 proc. reikšmės, ir šios lentelės eilutę **ŠU**). Taigi, tikroji studentų, pritariančių šiam teiginiui reikšmė, su 95 proc. tikimybe, yra intervale nuo 32 iki 36 proc. Jei, pavyzdžiui, Humanitariniame fakultete šiam teiginiui pritaria 22 proc. apklaustųjų studentų, paklaida yra 5 proc. Vadinasi, tikroji studentų, pritariančių šiam teiginiui reikšmė, su 95 proc. tikimybe, Humanitariniame fakultete yra intervale nuo 17 iki 27 proc. Nustatant, ar fakulteto studentų nuomonė skiriasi nuo bendros universiteto studentų nuomonės, taip pat galima taikyti *pasikliautinių intervalų metodą*. Jei viso universiteto ir atskiro fakultetų studentų nuomonės raiškos intervalai susikerta, tai galima sakyti, kad fakulteto studentų nuomonė, tyrimo duomenimis, nesiskiria viso universiteto studentų nuomonės. Jei pasikliautinieji intervalai nepersidengia, tai studentų nuomonės fakultete ir universitete skiriasi. Todėl Humanitarinio fakulteto studentų nusirašinėjimo lygio ir viso universiteto studentų ir nusirašinėjimo lygio skirtumas yra statistiškai reikšmingas. Statistiškai reikšmingas skirtumas tarp fakulteto ir universiteto studentų nuomonės ataskaitoje pateikiamose lentelėse pažymėtas skirtingomis spalvomis.
5. **Svorių metodas.** Pristatant apibendrintus universiteto duomenis, rezultatus tikslinga skaičiuoti atsižvelgiant į studentų skaičių fakultetuose, tuo tarpu imtys buvo sudarytos kriterijumi imant iš anksto apibrėžtą paklaidos dydį. Siekiant patikslinti skaičiavimus, buvo sukurtas papildomas kintamasis, kurio dėka išlygintos apklaustųjų studentų proporcijos fakultetuose taip, kad atitiktų realų šiuose fakultetuose besimokančių studentų skaičių. Tokiu būdu apibendrinti universiteto rezultatai yra skaičiuojami taip, tarsi apklaustųjų skaičius būtų proporcingas fakultete besimokančių studentų skaičiui. Pateikiant kiekvieno fakulteto apklausos rezultatus, svoriai nėra naudojami.

1.4 lentelė

Paklaidos dydis (95 proc. pasiklovimo lygmuo)

Fakultetas	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)								
	50	45/55	40/60	35/65	30/70	25/75	20/80	15/85	10/90
EF	7	7	7	7	6	6	6	5	4
GMF	8	7	7	7	7	6	6	5	5
HF	6	6	6	6	6	5	5	4	4
MIF	8	8	8	8	8	7	7	6	5
MF	8	7	7	7	7	7	6	5	5
SMF	4	4	4	4	3	3	3	3	2
SGNSF	8	8	8	8	8	7	7	6	5
TF	7	7	7	7	7	6	6	5	4
ŠU	2	2	2	2	2	2	2	2	1

2. TYRIMO REZULTATAI

Tiriant bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų nuomonę apie akademinį nesąžiningumą, nusirašinėjimą skatinančius ir preventuojančius veiksnius, respondentų įvertinimui buvo pateiktas 41 teiginys, klausimyne suskirstytas į atskirus blokus. Visų klausimyno teiginių vertinimo rezultatai patogumo dėlei yra suskirstyti poskyriais, atitinkančiais probleminius klausimus, ir pateikiami atskirose lentelėse. Po atskirų respondentų grupių atsakymų pasiskirstymų lentelėmis yra rašomi chi kvadrato testo rezultatai.

2.1. Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete

Šioje tyrimo ataskaitos dalyje yra pateikiami studentų atsakymų į šešis klausimus rezultatai, kuriuos galima apibūdinti taip: tarpinių atsiskaitymų ir egzaminų vertinimo objektyvumas, nusirašinėjimo toleravimas tarp dėstytojų, nusirašinėjimo dažnumas, naudojimas „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu, studentų savijauta nusirašinėjant, nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas, nusirašinėjimo įgūdžiai.

2.1.1 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas (proc.)

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Visi įvertinti objektyviai	Didžioji dalis objektyviai	Didžioji dalis neobjektyviai	Visi įvertinti neobjektyviai
ŠU studentų atsakymų pasiskirstymas	19	70	9	2
Lietuvos studentų atsakymų pasiskirstymas	22	63	12	1

2.1.2 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visi įvertinti objektyviai	19,0	18,9	18,9
Didžioji dalis objektyviai	67,4	70,7	69,6
Didžioji dalis neobjektyviai	10,2	9,0	9,4
Visi įvertinti neobjektyviai	3,4	1,5	2,1

Chi-Square=5,75; df=3; p=0,125

2.1.3 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visi įvertinti objektyviai	22,0	27,5	20,6	16,2	19,4	12,9	19,4	20,0	18,8
Didžioji dalis objektyviai	67,4	66,7	68,6	68,9	68,4	78,0	67,2	64,6	69,7
Didžioji dalis neobjektyviai	9,1	4,3	7,2	12,2	11,0	8,0	9,9	15,4	9,5
Visi įvertinti neobjektyviai	1,5	1,4	3,6	2,7	1,3	1,1	3,4	0	2,0

Chi-Square=31,92; df=21; p=0,60

2.1.4 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite, ar paskutinės Jūsų sesijos metu tarpiniai atsiskaitymai bei egzaminai buvo įvertinti objektyviai“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įsivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visi įvertinti objektyviai	28,2	21,9	18,3	17,0	12,5	28,6	18,8
Didžioji dalis objektyviai	59,2	64,6	71,8	72,4	65,6	42,9	69,6
Didžioji dalis neobjektyviai	9,9	12,0	8,9	8,8	7,8	21,4	9,5
Visi įvertinti neobjektyviai	2,8	1,6	1,0	1,7	14,1	7,1	2,1

Chi-Square=64,173; df=15; p<0,001

2.1.5 lentelė

Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas (proc.)

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Taip, visi dėstytojai toleruoja	Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	Ne, visi dėstytojai netoleruoja
ŠU studentų atsakymų pasiskirstymas	2	10	60	28
Lietuvos studentų atsakymų pasiskirstymas	1	12	62	25

2.1.6 lentelė

Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Taip, visi dėstytojai toleruoja	3,2	1,3	1,9
Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	13,1	7,9	9,6
Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	53,4	63,8	60,5
Ne, visi dėstytojai netoleruoja	30,3	27,0	28,1

Chi-Square=19,40; df=3; p<0,001

2.1.7 lentelė

Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Taip, visi dėstytojai toleruoja	3,0	1,4	0,9	1,3	4,5	1,1	2,1	0,8	1,9
Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	7,4	14,5	4,5	16,0	7,6	8,0	12,9	14,0	9,6
Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	58,5	55,1	61,9	58,7	62,4	66,7	54,9	59,7	60,5
Ne, visi dėstytojai netoleruoja	31,1	29,0	32,7	24,0	25,5	24,2	30,0	25,6	28,0

Chi-Square=36,24; df=21; p=0,021

2.1.8 lentelė

Atsakymų į klausimą „Kaip manote, ar egzaminų ir kitų atsiskaitymų metu dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą ar kitas „pagalbines priemones““ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Taip, visi dėstytojai toleruoja	8,5	1,0	0,7	2,5	1,6	6,7	1,8
Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	11,3	8,3	8,8	10,8	12,5	6,7	9,6
Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	62,0	64,6	62,1	57,2	53,1	53,3	60,6
Ne, visi dėstytojai netoleruoja	18,3	26,0	28,4	29,5	32,8	33,3	28,0

Chi-Square=33,24; df=15; p=0,004

2.1.9 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“
pasiskirstymas (proc.)**

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)				
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau „esant reikalui“	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti
Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti	21	32	38	8	1

2.1.10 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“
pasiskirstymas pagal lytį (proc.)**

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Nenusirašinėju	17,5	22,4	20,8
Labai retai tenka nusirašinėti	27,4	34,2	27,4
Nusirašau „esant reikalui“	42,5	36,3	38,3
Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	9,0	6,9	7,5
Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	3,6	0,2	1,3

Chi-Square=36,45; df=4; p<0,001

2.1.11 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“
pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)**

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Nenusirašinėju	31,9	18,8	32,7	13,7	24,8	13,6	12,1	20,0	20,9
Labai retai tenka nusirašinėti	25,9	31,9	32,3	31,5	29,3	33,3	33,6	36,9	32,1
Nusirašau „esant reikalui“	36,3	43,5	26,9	46,6	40,8	42,0	41,4	35,4	38,2
Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	5,9	5,8	7,6	6,8	4,5	8,7	9,9	6,9	7,5
Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	0	0	0,4	1,4	0,6	2,3	3,0	0,8	1,3

Chi-Square=72,78; df=28; p<0,001

2.1.12 lentelė

Atsakymų į klausimą „Ar Jums dažnai tenka nusirašinėti“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įvertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įvertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Nenusirašinėju	43,7	34,2	19,5	11,9	19,4	7,7	20,8
Labai retai tenka nusirašinėti	26,8	29,5	34,6	32,2	22,6	30,8	32,1
Nusirašau „esant reikalui“	25,4	30,6	38,5	45,5	35,5	38,5	38,3
Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	2,8	5,2	6,4	9,6	12,9	23,1	7,4
Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	1,4	0,5	1,0	0,8	9,7	0	1,3

Chi-Square=112,60; df=20; p<0,001

2.1.13 lentelė

Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas (proc.)

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti
ŠU studentų atsakymų pasiskirstymas	34	20	13	33
Lietuvos studentų atsakymų pasiskirstymas	29	11	11	49

2.1.14 lentelė

Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Teko ir ateityje ketinu tai daryti	41,1	30,1	33,7
Teko, bet ateityje neketinu to daryti	20,4	20,4	20,4
Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	12,7	12,5	12,6
Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	25,8	36,9	33,4

Chi-Square=20,37; df=3; p<0,001

2.1.15 lentelė

Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Teko ir ateityje ketinu tai daryti	28,6	34,8	21,9	32,0	22,4	48,9	44,4	23,3	33,7
Teko, bet ateityje neketinu to daryti	12,8	23,2	17,4	29,3	22,4	16,0	19,8	33,3	20,3
Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	9,8	10,1	16,1	12,0	10,9	12,6	12,1	14,0	12,6
Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	48,9	31,9	44,6	26,7	44,2	22,5	23,7	29,5	33,4

Chi-Square=112,54; df=21; p<0,001

2.1.16 lentelė

Atsakymų į klausimą „Ar Jums asmeniškai praėjusios egzaminų sesijos metu bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais““ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įvertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įvertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Teko ir ateityje ketinu tai daryti	19,7	27,4	30,4	42,5	50,8	28,6	33,7
Teko, bet ateityje neketinu to daryti	25,4	21,6	19,6	20,2	22,2	7,1	20,4
Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	11,3	7,4	13,3	14,5	7,9	35,7	12,6
Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	43,7	43,7	36,7	22,8	19,0	28,6	33,4

Chi-Square=62,84; df=15; p<0,001

2.1.17 lentelė

Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“ pasiskirstymas (proc.)

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Labai bijau	Bijau	Šiek tiek bijau	Esu visiškai ramus
Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės	28	29	32	11

2.1.18 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“
pasiskirstymas pagal lytį (proc.)**

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Labai bijau	13,1	35,8	28,5
Bijau	23,5	31,7	29,1
Šiek tiek bijau	41,9	26,7	31,6
Esu visiškai ramus	21,5	5,9	10,9

Chi-Square=134,49; df=3; p<0,001

2.1.19 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“
pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)**

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Labai bijau	30,8	32,3	32,0	26,7	28,5	27,4	26,1	26,2	28,5
Bijau	32,5	32,3	25,2	26,7	25,0	31,3	23,9	41,3	29,0
Šiek tiek bijau	28,3	24,2	28,4	30,7	37,5	33,2	35,1	27,8	31,5
Esu visiškai ramus	8,3	11,3	14,4	16,0	9,0	8,1	14,9	4,8	10,9

Chi-Square=34,53; df=21; p=0,032

2.1.20 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“
pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)**

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Labai bijau	22,2	9,9	29,0	29,4	21,1	14,3	28,4
Bijau	34,9	27,7	31,3	27,4	19,3	21,4	29,2
Šiek tiek bijau	25,4	32,6	30,5	33,2	35,1	35,7	31,6
Esu visiškai ramus	17,5	9,8	9,2	9,9	24,6	28,6	10,8

Chi-Square=27,72; df=15; p=0,023

2.1.21 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės”
pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)**

	Nusirašinėjimo dažnumas				Iš viso
	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Labai bijau	35,4	17,1	22,7	5,9	28,5
Bijau	34,1	31,1	20,6	5,9	29,1
Šiek tiek bijau	25,9	41,1	44,3	29,4	31,7
Esu visiškai ramus	4,6	10,8	12,4	58,8	10,8

Chi-Square=173,64; df=12; p<0,001

2.1.22 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės”
pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)**

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Labai bijau	17,0	27,7	32,5	40,7	28,6
Bijau	27,5	40,0	21,9	26,1	29,0
Šiek tiek bijau	41,5	26,5	36,3	21,5	31,5
Esu visiškai ramus	14,0	5,8	9,4	11,7	10,9

Chi-Square=94,57; df=9; p<0,001

2.1.23 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės”
pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)**

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Labai bijau	31,7	21,2	20,8	44,8	28,3
Bijau	28,2	33,2	29,4	22,4	29,1
Šiek tiek bijau	31,7	36,2	36,7	12,6	31,6
Esu visiškai ramus	8,4	9,4	13,1	20,3	10,9

Chi-Square=67,04; df=9; p<0,001

2.1.24 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Jei tenka nusirašyti, kaip tuo metu dažniausiai jaučiatės“
pasiskirstymas pagal „nusirašinėjimo įgūdžius“ (proc.)**

	"Nusirašinėjimo įgūdžiai"				Iš viso
	Esu nusirašinėjimo profas	Priklausau mėgėjų lygai	Esu "žalias" naujokas	Nenusirašinėju	
Labai bijau	10,3	14,3	45,0	48,7	28,6
Bijau	10,3	32,4	31,1	17,9	28,9
Šiek tiek bijau	25,0	44,2	20,1	14,7	31,4
Esu visiškai ramus	54,4	9,1	3,7	18,6	11,1

Chi-Square=335,58; df=9; p<0,001

2.1.25 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“
pasiskirstymas (proc.)**

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju
Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete	42	27	17	14

2.1.26 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“
pasiskirstymas pagal lytį (proc.)**

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Mokykloje	40,3	42,7	42,0
Universitete	29,3	25,5	26,7
Ir mokykloje ir universitete vienodai	17,1	17,5	17,4
Nenusirašinėju	13,2	14,3	13,9

Chi-Square=2,21; df=3; p=0,531

2.1.27 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“
pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)**

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Mokykloje	61,5	42,0	47,8	17,8	56,8	30,2	37,9	38,8	42,0
Universitete	12,6	31,9	13,4	50,7	12,3	43,5	30,0	25,6	26,7
Ir mokykloje ir universitete vienodai	11,9	14,5	16,1	16,4	15,5	17,6	23,3	18,6	17,3
Nenusirašinėju	14,1	11,6	22,8	15,1	15,5	8,8	8,8	17,1	14,0

Chi-Square=155,71; df=21; p<0,001

2.1.28 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Kur daugiau nusirašinėjote: mokykloje ar universitete“
pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)**

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Mokykloje	29,2	33,7	45,7	43,4	32,3	57,1	41,8
Universitete	20,8	23,7	28,2	24,6	37,1	28,6	26,6
Ir mokykloje ir universitete vienodai	22,2	18,4	14,6	21,1	19,4	7,1	17,6
Nenusirašinėju	27,8	24,2	11,4	10,9	11,3	7,1	14,0

Chi-Square=52,88; df=15; p<0,001

2.1.29 lentelė

**Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“
pasiskirstymas (proc.)**

Teiginys	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)			
	Esu nusirašinėjimo profas	Priklausau mėgėjų lygai	Esu „žalias“ naujokas	Nenusirašinėju
Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“	5	47	32	16

2.1.30 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Esu nusirašinėjimo profas	9,7	3,3	5,3
Priklausau mėgėjų lygai	52,2	44,5	46,9
Esu „žalias“ naujokas	24,8	35,0	31,8
Nenusirašinėju	13,4	17,2	16,0

Chi-Square=35,73; df=3; p<0,001

2.1.31 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Esu nusirašinėjimo profas	1,5	7,2	7,1	6,8	7,0	3,8	7,7	1,6	5,4
Priklausau mėgėjų lygai	38,6	44,9	31,7	48,6	44,6	59,5	50,0	54,3	47,0
Esu „žalias“ naujokas	36,4	30,4	36,2	32,4	29,9	25,8	34,2	30,2	31,8
Nenusirašinėju	23,5	17,4	25,0	12,2	18,5	11,0	8,1	14,0	15,9

Chi-Square=74,08; df=21; p<0,001

2.1.32 lentelė

Atsakymų į klausimą „Įvertinkite savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Esu nusirašinėjimo profas	9,7	4,3	4,1	4,9	16,4	7,1	5,3
Priklausau mėgėjų lygai	34,7	38,3	44,6	58,0	45,9	42,9	46,9
Esu „žalias“ naujokas	20,8	31,4	36,8	26,7	26,2	35,7	31,8
Nenusirašinėju	34,7	26,1	14,5	10,3	11,5	14,3	16,1

Chi-Square=81,26; df=15; p<0,001

2.2. Studentų požiūris į nusirašinėjimą

Norint atkleisti bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentų požiūrį į nusirašinėjimą, pateikti šeši teiginiai ir paprašyta jiems pritarti arba nepritarti. Keturiuose teiginiuose nusirašinėjimas pristatomas kaip moralinė problema, du teiginiai skirti nusirašinėjimo ir studijų santykiui.

2.2.1 lentelė

Studentų nuomonė apie nusirašinėjimą (proc.)

Teiginiai	Atsakymų pasiskirstymas (proc.)		
	Visiškai pritariu	Iš dalies pritariu	Nepritariu
Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma	36	50	14
Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų	63	32	5
Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku	33	42	25
Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami	26	47	27
Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save	23	42	35
Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus	23	41	36

2.2.2 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	40,0	32,1	34,7
Iš dalies pritariu	43,9	52,3	49,6
Nepritariu	16,0	15,6	15,7

Chi-Square=9,02; df=2; p=0,011

2.2.3 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	27,4	37,7	28,6	39,2	30,5	43,7	37,1	31,0	34,7
Iš dalies pritariu	57,8	42,0	46,4	51,4	53,2	45,6	48,7	55,0	49,6
Nepritariu	14,8	20,3	25,0	9,5	16,2	10,6	14,2	14,0	15,7

Chi-Square=38,15; df=14; p<0,001

2.2.4 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visiškai pritariu	32,4	24,7	34,6	38,5	40,6	64,3	34,7
Iš dalies pritariu	42,3	49,5	49,8	52,1	46,9	28,6	49,6
Nepritariu	25,4	25,8	15,6	9,3	12,5	7,1	15,7

Chi-Square=40,80; df=10; p<0,001

2.2.5 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	13,1	24,6	47,6	66,3	64,7	34,7
Iš dalies pritariu	44,2	59,8	49,0	28,6	17,6	49,5
Nepritariu	42,7	15,6	3,5	5,1	17,6	15,8

Chi-Square=302,38; df=8; p<0,001

2.2.6 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	58,1	22,8	42,9	15,2	34,8
Iš dalies pritariu	38,9	67,2	51,6	48,8	49,5
Nepritariu	3,0	10,0	5,6	36,0	15,7

Chi-Square=325,43; df=6; p<0,001

2.2.7 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	29,7	48,8	43,5	11,7	34,7
Iš dalies pritariu	56,2	46,8	48,4	36,9	49,6
Nepritariu	14,1	4,4	8,1	51,4	15,7

Chi-Square=284,74; df=6; p<0,001

2.2.8 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	54,8	66,1	62,5
Iš dalies pritariu	39,9	29,2	32,6
Nepritariu	5,4	4,7	4,9

Chi-Square=15,65; df=2; p<0,001

2.2.9 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	76,7	68,1	69,8	58,9	62,6	58,4	50,6	63,8	62,5
Iš dalies pritariu	19,5	26,1	24,9	37,0	29,7	37,0	45,1	32,3	32,6
Nepritariu	3,8	5,8	5,3	4,1	7,7	4,6	4,3	3,9	4,9

Chi-Square=41,80; df=14; p<0,001

2.2.10 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	67,0	62,2	62,3	56,3	25,0	62,4
Iš dalies pritariu	25,1	33,7	34,8	34,4	62,5	32,7
Nepritariu	7,9	4,1	2,9	9,4	12,5	4,9

Chi-Square=29,99; df=8; p<0,001

2.2.11 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	60,6	58,3	62,0	66,4	62,3
Iš dalies pritariu	35,7	37,5	31,0	27,5	32,7
Nepritariu	3,8	4,2	7,0	6,1	5,0

Chi-Square=12,52; df=6; p=0,051

2.2.12 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	65,6	58,3	58,1	65,4	62,3
Iš dalies pritariu	30,6	37,6	36,9	24,6	32,7
Nepritariu	3,8	4,1	5,0	10,1	5,0

Chi-Square=21,96; df=6; p=0,001

2.2.13 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	35,0	31,0	32,3
Iš dalies pritariu	42,9	41,8	42,1
Nepritariu	22,1	27,2	25,6

Chi-Square=4,34; df=2; p=0,114

2.2.14 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	24,8	39,1	34,7	29,7	32,3	29,4	38,4	29,1	32,3
Iš dalies pritariu	42,1	36,2	37,3	36,5	39,4	47,3	43,7	48,0	42,2
Nepritariu	33,1	24,6	28,0	33,8	28,4	23,3	17,9	22,8	25,4

Chi-Square=25,21; df=14; p=0,033

2.2.15 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visiškai pritariu	41,4	27,7	30,5	33,4	41,3	57,1	32,3
Iš dalies pritariu	34,3	42,6	41,9	44,6	42,9	21,4	42,1
Nepritariu	24,3	29,8	27,6	22,0	15,9	21,4	25,6

Chi-Square=17,43; df=10; p=0,065

2.2.16 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	25,7	28,2	37,1	44,8	25,0	32,3
Iš dalies pritariu	39,9	46,1	40,4	36,5	68,8	42,2
Nepritariu	34,3	25,7	22,6	18,8	6,3	25,6

Chi-Square=33,43; df=8; p<0,001

2.2.17 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	37,3	30,5	31,6	29,1	32,5
Iš dalies pritariu	43,7	42,1	44,9	39,8	42,2
Nepritariu	19,0	27,4	23,4	31,0	25,3

Chi-Square=18,77; df=6; p=0,005

2.2.18 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad tai iššaknijusi tradicija, kurią pakeisti labai sunku“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Duagiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	30,9	36,9	32,6	27,9	32,4
Iš dalies pritariu	41,9	43,7	45,2	36,3	42,2
Nepritariu	27,2	19,5	22,2	35,8	25,5

Chi-Square=19,54; df=6; p=0,003

2.2.19 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	28,8	26,6	27,3
Iš dalies pritariu	44,6	47,0	46,2
Nepritariu	26,6	26,4	26,5

Chi-Square=0,87; df=2; p=0,648

2.2.20 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	24,8	23,2	31,7	27,4	29,2	26,1	27,5	23,6	27,2
Iš dalies pritariu	39,8	47,8	42,4	50,7	48,1	44,8	45,0	59,8	46,3
Nepritariu	35,3	29,0	25,9	21,9	22,7	29,1	27,5	16,5	26,5

Chi-Square=21,97; df=14; p=0,079

2.2.21 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšvertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšvertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visiškai pritariu	36,1	40,0	26,3	20,5	26,6	20,0	27,3
Iš dalies pritariu	45,8	39,5	48,0	47,0	45,3	46,7	46,2
Nepritariu	18,1	20,5	25,6	32,5	28,1	33,3	26,6

Chi-Square=31,77; df=10; p<0,001

2.2.22 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)

	Ar dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą?				Iš viso
	Taip, visi dėstytojai toleruoja	Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	Ne, visi dėstytojai netoleruoja	
Visiškai pritariu	31,8	34,1	27,3	24,4	27,3
Iš dalies pritariu	54,5	49,6	48,2	40,4	46,3
Nepritariu	13,6	16,3	24,5	35,1	26,5

Chi-Square=24,58; df=6; p<0,001

2.2.23 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	47,7	30,1	16,1	14,6	31,3	27,3
Iš dalies pritariu	37,2	49,3	50,3	42,7	18,8	46,3
Nepritariu	15,0	20,6	33,6	42,7	50,0	26,4

Chi-Square=120,93; df=8; p<0,001

2.2.24 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	14,9	27,9	18,2	42,5	27,2
Iš dalies pritariu	44,9	57,0	49,7	39,4	46,1
Nepritariu	40,2	15,1	32,1	18,2	26,7

Chi-Square=131,03; df=6; p<0,001

2.2.25 lentelė

Atsakymų į teiginį „Nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje turėtų būti nesuderinami“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	25,3	19,2	24,9	52,0	27,4
Iš dalies pritariu	48,2	52,4	41,2	33,5	46,0
Nepritariu	26,5	28,4	33,9	14,5	26,6

Chi-Square=74,36; df=6; p<0,001

2.2.26 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal lytį (proc.)

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	25,2	22,2	23,2
Iš dalies pritariu	36,8	46,1	43,1
Nepritariu	38,0	31,7	33,7

Chi-Square=9,89; df=2; p=0,007

2.2.27 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	24,1	22,9	29,1	24,7	28,8	16,8	19,5	25,2	23,3
Iš dalies pritariu	46,6	37,1	40,4	38,4	45,1	42,4	41,6	52,0	43,1
Nepritariu	29,3	40,0	30,5	37,0	26,1	40,8	39,0	22,8	33,6

Chi-Square=31,51; df=14; p=0,005

2.2.28 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visiškai pritariu	29,6	34,4	23,3	17,1	16,1	14,3	23,2
Iš dalies pritariu	35,2	39,7	45,6	43,4	40,3	21,4	43,0
Nepritariu	35,2	25,9	31,0	39,4	43,5	64,3	33,8

Chi-Square=36,57; df=10; p<0,001

2.2.29 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)

	Ar dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą?				Iš viso
	Taip, visi dėstytojai toleruoja	Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	Ne, visi dėstytojai netoleruoja	
Visiškai pritariu	39,1	32,0	21,7	22,3	23,1
Iš dalies pritariu	30,4	45,1	45,5	38,3	43,1
Nepritariu	30,4	23,0	32,9	39,4	33,7

Chi-Square=19,20; df=6; p=0,004

2.2.30 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	50,4	21,8	12,8	7,2	18,8	23,2
Iš dalies pritariu	34,0	54,4	41,6	30,9	25,0	43,1
Nepritariu	15,7	23,8	45,6	61,9	56,3	33,7

Chi-Square=224,40; df=8; p<0,001

2.2.31 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	9,4	28,2	7,6	39,9	23,2
Iš dalies pritariu	37,0	51,0	48,1	42,2	43,0
Nepritariu	53,5	20,8	44,3	17,9	33,8

Chi-Square=211,50; df=6; p<0,001

2.2.32 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Daugiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	22,4	17,8	8,6	53,1	23,1
Iš dalies pritariu	46,7	42,6	43,2	33,0	43,0
Nepritariu	30,9	39,6	48,2	14,0	33,9

Chi-Square=138,62; df=6; p<0,001

2.2.33 lentelė

**Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“
pasiskirstymas pagal lytį (proc.)**

	Lytis		Iš viso
	Vyras	Moteris	
Visiškai pritariu	23,1	25,3	24,6
Iš dalies pritariu	40,0	43,4	42,3
Nepritariu	36,9	31,3	33,1

Chi-Square=3,82; df=2; p=0,148

2.2.34 lentelė

**Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“
pasiskirstymas pagal fakultetą (proc.)**

	Fakultetas								Iš viso
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Visiškai pritariu	25,6	20,3	31,7	16,4	25,5	21,8	21,6	27,8	24,5
Iš dalies pritariu	42,9	44,9	41,1	52,1	41,8	35,5	41,6	53,2	42,3
Nepritariu	31,6	34,8	27,2	31,5	32,7	42,7	36,8	19,0	33,1

Chi-Square=36,04; df=14; p= 0,001

2.2.35 lentelė

**Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“
pasiskirstymas pagal mokymosi pasiekimų įšivertinimą (proc.)**

	Mokymosi pasiekimų įšivertinimas						Iš viso
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Visiškai pritariu	28,6	36,6	23,3	21,1	17,2	14,3	24,6
Iš dalies pritariu	35,7	40,3	46,5	39,1	40,6	28,6	42,5
Nepritariu	35,7	23,0	30,2	39,7	42,2	57,1	32,9

Chi-Square=36,83; df=10; p<0,001

2.2.36 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal tai, ar dėstytojai, studentų nuomone, toleruoja nusirašinėjimą (proc.)

	Ar dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą?				Iš viso
	Taip, visi dėstytojai toleruoja	Taip, dauguma dėstytojų toleruoja	Ne, dauguma dėstytojų netoleruoja	Ne, visi dėstytojai netoleruoja	
Visiškai pritariu	30,4	31,1	22,5	26,6	24,6
Iš dalies pritariu	43,5	41,0	44,3	38,7	42,4
Nepritariu	26,1	27,9	33,2	34,7	33,0

Chi-Square=7,99; df=6; p=0,239

2.2.37 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo dažnumą (proc.)

	Nusirašinėjimo dažnumas					Iš viso
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Visiškai pritariu	50,8	27,2	11,8	7,3	12,5	24,5
Iš dalies pritariu	37,2	47,8	45,4	21,9	25,0	42,4
Nepritariu	12,0	25,0	42,9	70,8	62,5	33,0

Chi-Square=240,13; df=8; p<0,001

2.2.38 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (proc.)

	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Iš viso
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Visiškai pritariu	11,3	22,9	15,2	42,7	24,6
Iš dalies pritariu	34,5	52,7	51,9	40,1	42,3
Nepritariu	54,2	24,4	32,9	17,2	33,1

Chi-Square=205,32; df=6; p<0,001

2.2.39 lentelė

Atsakymų į teiginį „Manau, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus“ pasiskirstymas pagal nusirašinėjimo paplitimą mokykloje ir universitete (proc.)

	Nusirašinėjimo paplitimo mokykloje ir universitete palyginimas				Iš viso
	Duagiau mokykloje	Daugiau universitete	Ir mokykloje ir universitete vienodai	Nenusirašinėju	
Visiškai pritariu	24,5	16,9	13,2	54,8	24,7
Iš dalies pritariu	45,2	40,8	42,3	34,5	42,0
Nepritariu	30,4	42,3	44,5	10,7	33,3

Chi-Square=133,90; df=6; p<0,001

2.3. Akademinio nesąžiningumo priežastys

Studentų akademinio nesąžiningumo priežastys yra analizuojamos, remiantis keliomis pozicijomis: studentų mokymosi motyvacija, studijų laiko vadyba, studijų programų turiniu, moraliniu spaudimu, mokymosi įgūdžių stoka, atsiskaitymų organizavimu, „gero studento“ įvaizdžiu, kolektyvo įtaka, dėstytojo abejingumu. Studentų buvo klausama, kiek, jo nuomone, yra svarbios išvardintos priežastys jo apsisprendimui nusirašyti atsiskaitymo metu ar per egzaminą. Lentelėse, kuriose lyginami keletą studentų grupių duomenys, pateikiamas atsakymo „labai reikšminga“ procentas.

2.3.1 lentelė

Akademinio nesąžiningumo priežastys (proc.)

	Labai reikšminga	Šiek tiek reikšminga	Nereikšminga
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	72	22	5
Per daug teorijos reikia išmokti	66	27	7
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	59	34	8
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	43	43	14
Noras žūt būt gauti stipendiją	36	41	23
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	31	45	24
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	24	44	32
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	21	35	44
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	21	45	34
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	19	48	33
Nėra noro mokytis	19	43	37
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	15	38	48
Neįdomu mokytis	15	39	46
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailesnis"	13	33	54

2.3.2 lentelė

Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal lytį (atsakymų „labai reikšminga“ procentas)

Teiginiai	Lytis		Statistinis reikšmingumas (p)
	Vyras	Moteris	
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	53	61	0,013
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	63	76	0,000
Nėra noro mokytis	23	18	0,019
Per daug teorijos reikia išmokti	59	70	0,001
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	24	20	0,000
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	44	43	0,635
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	14	15	0,003
Noras žūt būt gauti stipendiją	32	38	0,034
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	19	26	0,017
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailesnis"	17	11	0,000
Neįdomu mokytis	18	14	0,082
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	37	28	0,001
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	21	18	0,205
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	19	22	0,407

**Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal fakultetą
(atsakymų „labai reikšminga“ procentai)**

Teiginiai	Fakultetas								Statistinis reikšmingumas (p)
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	57	56	57	55	51	66	58	61	0,009
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	79	72	71	63	67	79	68	73	0,001
Nėra noro mokytis	15	20	18	18	19	22	21	18	0,180
Per daug teorijos reikia išmokti	72	66	67	67	50	75	65	63	0,000
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	24	16	18	26	22	21	22	24	0,000
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	49	32	36	41	44	52	45	37	0,003
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	19	21	13	11	15	14	16	14	0,001
Noras žūt būt gauti stipendiją	43	40	28	25	38	37	33	47	0,000
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	29	17	19	18	30	26	22	25	0,000
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailesnis"	11	14	8	15	9	18	16	12	0,000
Neįdomu mokytis	8	14	14	11	16	17	19	14	0,054
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	32	25	30	27	26	34	39	20	0,000
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	18	19	14	13	16	21	24	21	0,327
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	18	15	18	8	20	32	20	20	0,000

**Akademino nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą
(atsakymų „labai reikšminga“ procentai)**

Teiginiai	Mokymosi pasiekimų įsivertinimas						Statistinis reikšmingumas (p)
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	57	57	58	61	65	41	0,117
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	70	73	74	72	68	35	0,010
Nėra noro mokytis	21	18	18	21	29	28	0,12
Per daug teorijos reikia išmokti	58	64	68	66	67	65	0,083
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	20	14	21	25	28	29	0,000
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	44	48	42	44	38	41	0,030
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	20	14	13	17	13	25	0,275
Noras žūt būt gauti stipendiją	44	42	37	32	23	24	0,000
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	24	28	26	19	24	18	0,199
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailesnis"	13	12	11	16	18	25	0,217
Neįdomu mokytis	9	17	12	16	28	35	0,009
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	22	26	30	34	34	58	0,009
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	18	16	17	22	31	19	0,000
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	24	21	20	21	16	35	0,814

**Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal nusirašinėjimo dažnumą
(atsakymų „labai reikšminga“ procentai)**

Teiginiai	Nusirašinėjimo dažnumas					Statistinis reikšmingumas (p)
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	49	61	60	68	38	0,000
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	57	77	75	75	73	0,000
Nėra noro mokytis	18	17	18	34	43	0,000
Per daug teorijos reikia išmokti	52	67	71	72	77	0,000
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	19	16	24	34	33	0,000
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	38	44	45	45	55	0,000
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	13	13	16	23	4	0,087
Noras žūt būt gauti stipendiją	32	35	38	43	31	0,290
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	25	22	23	32	27	0,767
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailėsnis"	9	11	15	19	33	0,004
Neįdomu mokytis	14	14	14	21	27	0,373
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	28	25	35	34	71	0,000
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	20	18	18	21	18	0,373
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	20	21	18	34	28	0,002

**Akademinio nesąžiningumo priežasčių vertinimas pagal naudojimąsi „paruoštukais“
praėjusios sesijos metu (atsakymų „labai reikšminga“ procentai)**

Teiginiai	Naudojimasis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Statistinis reikšmingumas (p)
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Trūksta laiko pasiruošti atsiskaitymui	63	65	60	49	0,000
Per didelis atsiskaitymų kiekis vienu metu	77	71	73	67	0,000
Nėra noro mokytis	28	17	16	13	0,000
Per daug teorijos reikia išmokti	73	65	73	57	0,000
"Svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks"	28	20	21	16	0,000
Dėstytojai reikalauja nereikšmingų smulkmenų	47	39	53	39	0,000
Noras gerai atrodyti dėstytojo akyse	17	16	15	11	0,003
Noras žūt būt gauti stipendiją	41	34	35	32	0,186
Dėl prestižo, kad nesugadinčiau savo vidurkio	28	22	22	22	0,214
"Visi nusirašinėja - aš juk nekvailėsiu"	22	10	12	7	0,000
Neįdomu mokytis	20	13	14	11	0,003
"Kam mokytis to, ko realiai praktikoje nereikia"	39	25	34	25	0,000
Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis	21	21	18	16	0,002
Dėstytojas "leidžia" nusirašyti	26	20	16	18	0,003

2.4 Akademinio nesąžiningumo prevencija

Studentų akademinio nesąžiningumo prevencija yra analizuojama šiais aspektais: egzaminų ir atsiskaitymų organizavimo tvarka, griežtos bausmės nusirašinėjantiems, atsiskaitymo formos, atsiskaitymo užduočių turinys, dėstytojų ir studentų bendradarbiavimas, kolegiški studentų ir dėstytojų santykiai, studentų akcijos prieš nusirašinėjimą, studentų pasiekimų vertinimo kokybės gerinimas, studentų garbės kodeksas. Studentų buvo klausama, kiek reikšmingos šios prevencinės priemonės mažinant nusirašinėjimą. Lentelėse, kuriose lyginami keletą studentų grupių duomenys, pateikiamas atsakymo „labai reikšminga“ procentas.

2.4.1 lentelė

Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas (proc.)

	Labai veiksminga	Šiek tiek veiksminga	Neveiksminga
Viešas visos grupės studentų įsipareigojimas nenusirašinėti	12	33	54
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	13	32	55
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	21	35	45
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinį mokymą ir vertinimą	32	45	23
Slaptos kameros	34	32	34
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	40	40	20
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	43	43	13
Atsiskaitymai žodžiu	44	38	18
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	45	45	10
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	50	38	12
Griežtos bausmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	54	29	17
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	55	36	9
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	58	32	10
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	62	30	8

**Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal lytį
(atsakymų „labai veiksminga“ procentai)**

Teiginiai	Lytis		Statistinis reikšmingumas (p)
	Vyras	Moteris	
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	44	53	0,007
Griežtos bausmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	50	56	0,150
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	37	41	0,265
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	21	21	0,842
Atsiskaitymai žodžiu	39	46	0,035
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	39	47	0,019
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	46	59	0,000
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	53	67	0,000
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	40	45	0,268
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	50	62	0,000
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	17	11	0,000
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinių mokymą ir vertinimą	31	32	0,834
Viešas visos grupės studentų išpareigojimas nenusirašinėti	15	11	0,011
Slaptos kameros	35	34	0,613

**Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal fakultetą
(atsakymų „labai veiksminga“ procentai)**

Teiginiai	Fakultetas								Statistinis reikšmingu mas (p)
	EF	GMF	HF	MIF	MF	SMF	TF	SGNSF	
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	46	40	52	46	49	60	39	60	0,000
Griežtos baudmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	54	53	57	43	49	67	41	57	0,000
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	36	45	36	37	43	44	36	46	0,141
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	17	21	21	24	22	22	22	14	0,115
Atsiskaitymai žodžiu	44	46	44	45	44	46	39	47	0,864
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	47	42	46	43	50	42	44	43	0,308
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	62	56	56	55	56	48	51	66	0,032
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	67	65	66	57	62	56	58	72	0,22
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	51	48	43	44	49	38	37	50	0,195
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	68	62	55	57	60	53	56	64	0,109
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	12	12	8	12	16	11	19	17	0,117
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinį mokymą ir vertinimą	28	23	34	30	37	25	39	38	0,054
Viešas visos grupės studentų įsipareigojimas nenusirašinėti	8	10	12	16	13	10	16	16	0,006
Slaptos kameros	33	32	34	29	29	42	32	33	0,092

Akademino nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal mokymosi pasiekimų įsivertinimą (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

Teiginiai	Mokymosi pasiekimų įsivertinimas						Statistinis reikšmingumas (p)
	Puikiai	Labai gerai	Gerai	Vidutiniškai	Patenkinamai	Silpnai	
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	56	59	50	47	37	27	0,001
Griežtos baudmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	55	62	55	50	37	48	0,076
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	36	46	43	36	32	27	0,119
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	24	27	20	19	17	10	0,143
Atsiskaitymai žodžiu	49	54	42	41	38	47	0,011
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	50	48	46	41	36	48	0,303
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	52	51	56	59	42	46	0,177
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	59	54	65	64	50	63	0,098
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	43	41	45	43	34	57	0,302
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	56	56	58	62	42	65	0,070
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	10	15	13	13	17	11	0,790
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinį mokymą ir vertinimą	39	30	32	34	30	15	0,582
Viešas visos grupės studentų išipareigojimas nenusirašinėti	17	15	12	11	10	11	0,714
Slaptos kameros	33	42	33	34	25	44	0,267

Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal nusirašinėjimo dažnumą (atsakymų „labai veiksminga“ procentai)

Teiginiai	Nusirašinėjimo dažnumas					Statistinis reikšmingumas (p)
	Nenusirašinėju	Labai retai tenka nusirašinėti	Nusirašau "esant reikalui"	Kai tik yra galimybė, visada nusirašau	Visada per atsiskaitymus stengiuosi nusirašyti	
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	59	54	44	39	38	0,000
Griežtos bausmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	62	57	47	54	34	0,000
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	38	39	42	40	33	0,205
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	27	20	19	16	7	0,109
Atsiskaitymai žodžiu	46	44	44	37	58	0,104
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	47	43	45	43	53	0,555
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	53	56	56	53	41	0,540
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	60	65	64	55	41	0,040
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	44	41	44	47	45	0,308
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	56	58	59	64	61	0,036
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	18	12	11	16	16	0,076
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinį mokymą ir vertinimą	33	30	33	32	44	0,513
Viešas visos grupės studentų įsipareigojimas nenusirašinėti	17	11	11	10	14	0,089
Slaptos kameros	41	33	31	38	23	0,002

Akademinio nesąžiningumo prevencijos priemonių vertinimas pagal naudojimąsi „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu (atsakymų „labai veiksminga procentai)

Teiginiai	Naudojimąsis „paruoštukais“ praėjusios sesijos metu				Statistinis reikšmingumas (p)
	Teko ir ateityje ketinu tai daryti	Teko, bet ateityje neketinu to daryti	Neteko, bet ateityje ketinu tai daryti	Neteko ir ateityje neketinu tai daryti	
Dėstytojų griežtumas, tvarka, drausmė	45	51	53	54	0,002
Griežtos bausmės nusirašantiems (pvz., kartoti modulį, braukti iš sąrašų)	52	47	51	61	0,000
Egzaminuotų ne vienas dėstytojas, daugiau prižiūrėtojų	46	35	40	37	0,003
Viešas pasmerkimas (pvz., "gėdos lenta")	22	21	15	22	0,012
Atsiskaitymai žodžiu	49	44	34	42	0,002
Pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys	45	39	45	48	0,386
Dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams	51	60	55	56	0,416
Studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis	58	65	62	65	0,159
Individualios atsiskaitymų tvarkos pasirinkimo galimybė	44	41	41	44	0,937
Draugiški dėstytojų ir studentų santykiai	58	53	56	62	0,344
Įvairios akcijos prieš nusirašinėjimą (plakatai, instaliacijos ir pan.)	13	16	10	13	0,052
Kursai dėstytojams apie šiuolaikinį mokymą ir vertinimą	32	33	33	31	0,970
Viešas visos grupės studentų įsipareigojimas nenusirašinėti	12	16	10	11	0,011
Slaptos kameros	36	30	29	37	0,118

IŠVADOS IR APIBENDRINIMAI

Nusirašinėjimo paplitimas Šiaulių universitete

Vertinimo objektyvumas. 89 proc. Šiaulių universiteto bakalauro studijų programų dieninės studijų formos studentai teigia, kad visi arba didžioji dalis tarpinių atsiskaitymų ir egzaminų buvo įvertinti objektyviai. Šis rezultatas atitinka LSA 2007/2008 m.m. atlikto Lietuvos studentų nuomonių tyrimo duomenis. Skirtumai tarp fakultetų studentams atsakant į šį klausimą nėra statistiškai reikšmingi. Blogiausiai dėstytojų objektyvumą vertina patenkinamai ir silpnai besimokantys studentai: 24 proc. iš jų teigia, kad visi arba didžioji dalis atsiskaitymų ir egzaminų įvertinti neobjektyviai. Tuo tarpu puikiai ir labai gerai besimokančių studentų taip manančių yra 13 proc. procentų.

Nusirašinėjimo toleravimas. 28 proc. studentų sutinka, kad visi dėstytojai netoleruoja nusirašinėjimo, likę 72 proc. mano, kad yra dėstytojų, kurie nusirašinėjimą toleruoja. Gauti rezultatai apie nusirašinėjimo paplitimą Šiaulių universitete šiuo aspektu iš esmės atitinka LSA 2007/2008 m.m. atlikto Lietuvos studentų nuomonių tyrimo duomenis. Studentų nuomone, daugiausiai nusirašinėjimo netoleruoja Humanitarinio fakulteto dėstytojai (kad „visi dėstytojai netoleruoja“ atsakė 33 proc. apklaustų šio fakulteto studentų), daugiausiai nusirašinėjimas toleruojamas, studentų nuomone, Matematikos ir informatikos bei Socialinių mokslų fakultetų dėstytojų (kad „visi dėstytojai netoleruoja“ atsakė 24 proc. dalyvavusiųjų tyrime respondentų). Santykinai daugiausiai studentų, kurie mano, kad dėstytojai toleruoja nusirašinėjimą, yra puikiai besimokančių tarpe: tik 18 proc. respondentų sutiko, kad „visi dėstytojai netoleruoja“. Galima hipotetiškai teigti, kad tokį vertinimą lemia studentų nepasitenkinimas dėstytojų veikla, užtikrinant sąžiningą konkurenciją egzaminų ar atsiskaitymo metu.

Nusirašinėjimo dažnumas. 21 proc. studentų teigia, kad iš viso nenusirašinėja, o 32 proc. - kad nusirašinėja labai retai. Rečiau nusirašinėja universitete studijuojančios merginos (nenusirašinėja arba labai retai tenka nusirašinėti 45 proc. vaikinių ir 57 proc. merginų). Daugiausiai visai nenusirašinėjančių studentų studijuoja Humanitariniame (33 proc.), Edukologijos (32 proc.), Menų (25 proc.) fakultetuose, santykinai didžiausi nusirašinėjimo mąstai yra Matematikos ir informatikos, Socialinių mokslų, Technologijos fakultetuose, kur nenusirašinėjančių respondentų skaičius svyruoja nuo 12 iki 14 proc. procentų. Nusirašinėjimo dažnumas neigiamai koreliuoja su mokymosi pasiekimų įsivertinimu, tačiau reikia pastebėti, kad net puikiai besimokantys studentai prisipažįsta (56 proc.), kad dažniau ar rečiau nusirašinėja.

Nusirašinėjimas praėjusios egzaminų sesijos metu. Praėjusios egzaminų sesijos metu 54 proc. studentų bent kartą teko pasinaudoti „paruoštukais“. Šiaulių universiteto rezultatai yra prastesni už LSA 2007/2008 m.m. atlikto Lietuvos studentų nuomonių tyrimo duomenis. Lietuvos aukštųjų mokyklų studentai teigė, kad egzaminų sesijos metu „paruoštukais“ pasinaudoja 40 proc. studentų. Daugiau teko nusirašinėti vaikiniams (61 proc.) nei merginoms (50 proc.). Egzaminų metu daugiau kaip 60 proc. studentų „paruoštukais“ pasinaudojo Socialinių mokslų fakultete (65 proc.), Technologijos fakultete (64 proc.), Matematikos ir informatikos fakultete (61 proc.). Mažiausiai „paruoštukais“ naudojami Edukologijos fakulteto ir Humanitarinio fakulteto studentai. Nusirašinėjimo lygis taip pat priklauso nuo mokymosi rezultatų: 45 proc. puikiai besimokančių

studentų nurodo, kad „paruoštukais“ egzaminų sesijos metu pasinaudojo, patenkinamai besimokančių studentų buvo – 73 proc.

Ketiniai nusirašinėti ateityje. Ateityje nusirašinėjimo egzamino metu atsisakyti neketina 47 proc. studentų (54 proc. vaikinių ir 43 proc. merginų). Šiaulių universiteto rezultatai yra 7 procentiniais punktais prastesni už LSA 2007/2008 m.m. atlikto Lietuvos studentų nuomonių tyrimo duomenis. Tarp Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų egzaminų sesijos metu ateityje nusirašyti ketina 40 proc. Didžiausia dalis studentų, ateityje ketinančių sąžiningai laikyti egzaminus, yra Socialinės gerovės ir negalės studijų fakultete (63 proc.), Menų fakultete (67 proc.), Edukologijos fakultete (62 proc.), Humanitariniame fakultete (62 proc.). Mažiausiai sąžiningai laikyti sesiją ketinančių yra Socialinių mokslų fakultete (39 proc.). Daugiau nei pusė (69 proc.) puikiai besimokančių studentų ateityje naudotis „paruoštukais“ neketina, tačiau tarp patenkinamai besimokančių tokių yra tik 41 proc.

Baimė, kad nusirašinėjimas bus pastebėtas. Nusirašydami studentai patiria stresą: 28 proc. nusirašinėjančių studentų teigia, kad labai bijo, 29 proc. – kad bijo. Baimę labiau jaučia merginos (67 proc.) nei vaikinai (37 proc.). Mažiausiai stresą nusirašinėdami patiria patenkinamai ir silpnai besimokantys studentai: 26 proc. šios grupės respondentų teigia, kad nusirašinėdami jie yra visiškai ramūs. Kuo dažniau studentai nusirašinėja, tuo mažiau bijo. Baimė yra vienas iš faktorių, stabdančių nusirašinėjimą: labiau bijo tie, kurie nenusirašo (67 proc.), nei tie, kurie nusirašo ir ketina tai daryti ateityje (34 proc.). Nustatyta, kad labiau bijo tie, kurie daugiau nusirašinėjo mokykloje nei universitete, nei tie, kurie daugiau nusirašinėja universitete nei mokykloje.

Nusirašinėjimas mokykloje ir universitete. Nusirašinėjimo reiškinys yra labiau paplitęs mokykloje nei universitete: 42 proc. studentų teigia, kad daugiau nusirašinėjo mokykloje, ir tik 27 proc. – universitete. Nei mokykloje nei universitete nenusirašinėjo 14 proc. studentų. Analizuojant fakultetų duomenis aiškėja, kad bendrai tendencijai, jog mokykloje nusirašinėjama daugiau nei universitete, prieštarauja Matematikos ir informatikos (daugiau mokykloje – 18 proc., daugiau universitete – 51 proc.) bei Socialinių mokslų fakulteto (daugiau mokykloje – 30 proc., daugiau universitete – 44 proc.) duomenys. Stebima pozityvi tendencija, kad vidutiniškai ir patenkinamai besimokančių studentų tarpe nusirašinėjimas universitete lyginant su nusirašinėjimu mokykloje yra ženkliai mažesnis.

Nusirašinėjimo įgūdžių vertinimas. Studentai buvo paprašyti įvertinti savo „nusirašinėjimo meistriskumą“. Nusirašinėjimo „profesionalų“ kategorijai save priskiria 5 proc. Šiaulių universiteto studentų. Geriau savo nusirašinėjimo įgūdžius vertina vaikinai, nei merginos. Fakultetų tarpe, geriausiai savo „nusirašinėjimo įgūdžius“ vertina Socialinių mokslų fakulteto ir Technologijų fakulteto studentai. Santykinai daugiausia „nusirašinėjimo profesionalų“ yra patenkinamai besimokančių ir puikiai besimokančių tarpe.

Studentų požiūris į nusirašinėjimą

Nusirašinėjimas ir vertybinės nuostatos. Tik palyginti nedidelė dalis (23 proc.) studentų turi susiformavusias vertybines nuostatas, kuriomis remiantis respondentai mano, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus. Tik 15 proc. respondentų visiškai pritaria abiems teiginiams kartu. Tačiau, iš kitos pusės, daugiau respondentų nusirašinėjimą sieja su moralės principais nei su išorinėmis aplinkybėmis. Teiginiui „Manau, kad tai visiškai priklauso nuo kiekvieno žmogaus moralės principų“ visiškai pritaria 63 proc. respondentų,

tuo tarpu teiginiui „Manau, kad nusirašyti, jei aplinkybės verčia, yra norma“ – 36 proc. Tokia situacija neišvengiamai turėtų kelti nusirašinėjančių studentų moralinį diskomfortą. Kaip aplinkybių sąlygojamą normą nusirašinėjimui suvokia daugiau vaikinai (visiškai pritaria 40 proc.) nei merginos (visiškai pritaria 32 proc.), su moralės principais nusirašinėjimui daugiau sieja merginos nei vaikinai.

Analizuojant fakultetų duomenis, santykinai daugiausia respondentų, visiškai pritariančių nuomonei, kad nusirašinėti yra gėda ir negarbinga prieš patį save, mokosi Humanitariniame ir Menų fakultetuose (29 proc.), mažiausiai – Socialinių mokslų fakultete (17 proc.). Teiginiui, kad nusirašinėti yra nesąžininga prieš draugus daugiausiai pritariančių yra Humanitariniame fakultete (32 proc.), mažiausiai – Matematikos ir informatikos fakultete (16 proc.). Santykinai daugiausia studentų nusirašinėjimui, jei aplinkybės verčia, pateisina ir vadina norma vadina Socialinių mokslų fakulteto studentai (44 proc.), mažiausiai studentų, visiškai pritariančių teiginiui, kad nusirašinėjimas yra norma, mokosi Edukologijos fakultete (27 proc.).

Norma nusirašinėjimui dažniausiai laiko tie studentai, kurie daug nusirašinėja, bei tie, kurie daugiau nusirašinėja universitete nei mokykloje. Moralės principai, pozityvios vertybinės orientacijos nusirašinėjimo atžvilgiu su nusirašinėjimo dažnumu koreliuoja tiesiogiai: dauguma studentų, kurie dažnai nusirašinėja, nemano, kad taip elgtis atsiskaitymų metu yra nesąžininga prieš draugus ar gėda prieš patį save.

Nusirašinėjimas kaip tradicija. Teiginiui, kad nusirašinėjimas yra tradicija, kurią pakeisti labai sunku, visiškai pritaria 32 proc. tyrime dalyvavusių respondentų. Didelių skirtumų tarp fakultetų vertinant šį teiginį nenustatyta. Daugiau tam pritaria puikiai ir patenkinamai besimokantys bei dažniau nusirašinėjantys respondentai. 26 proc. respondentų mano, kad nusirašinėjimas ir studijos aukštojoje mokykloje dera tarpusavyje. Taip manančių studentų yra daugiau tarp vidutiniškai ir patenkinamai besimokančių, tarp pritariančių teiginiui, kad dėstytojai nusirašinėjimui toleruoja, ir tarp dažnai nusirašinėjančių.

Akademinio nesąžiningumo priežastys

Akademinio nesąžiningumo priežastys. Svarbiausiomis akademinio nesąžiningumo priežastimis studentai nurodo atsiskaitymų organizavimą, teorijos dominavimą studijų programos turinyje ir studijų laiko vadybą. Mokymosi motyvacijos trūkumą išreiškiantys teiginiai „nėra noro mokytis“ ir „neįdomu mokytis“ akademinio nesąžiningumo priežasčių sąrašė atsiduria trečiajame penketuke. Merginos, daugiau nei vaikinai, priežasčių reitinge aukštesnę vietą skiria materialinio spaudimo faktoriui bei gero studento įvaizdžiui, tuo tarpu vaikinai daugiau nurodo mokymosi turinio dalyką - žinių nepritaikomumą.

Vertinant akademinio nesąžiningumo priežastis skirtumai tarp fakultetų nėra dideli. Šiuo atveju yra tikslinga lyginti ne atsakymų procentą, bet reitingo eilę. Tarkime, žinių nepritaikomumo praktikoje motyvas Technologos fakultete užima kiek aukštesnę poziciją nei kitur, prestižo motyvas Menų fakultete šiek tiek svarbesnis nei kituose fakultetuose.

Nusirašinėjimo priežasčių reitingas priklauso nuo mokymosi pasiekimų įsivertinimo. Patenkinamai besimokantys dažniau nei kiti nurodo, kad: „Sunku mokytis, nežinau, kaip mokytis“, „Neįdomu mokytis“, labai gerai ir gerai besimokantys išskiria „norą žūt būt gauti stipendiją“. Dažniau nusirašantys dažniau nei kiti nurodo motyvacijos stoką, rinkdamiesi teiginius, kad „nėra noro

mokytis“, „svarbiausia atsiskaityti, išmoksiu, jei kada prireiks“, finansinį motyvą: „noras žūt būt gauti stipendiją“, ir prastą atsiskaitymo organizavimą, nes „dėstytojas „leidžia“ nusirašyti“.

Akademinio nesąžiningumo prevencijos veiksmingumo vertinimas

Pirmąsias tris nusirašinėjimą stabdančių priemonių veiksmingumo reitinge užima į dėstytojų ir studentų bendradarbiavimą mokymosi ir vertinimo procese nukreiptos veiklos: „studentai derintų su dėstytojais, ko ir kaip reikia mokytis“, „draugiški dėstytojų ir studentų santykiai“, „dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams“. Ketvirtą vietą užima bausmės, penktą – devintą poziciją – tinkamas atsiskaitymo organizavimas. Paskutinėje vietoje pagal veiksmingumą – priemonės, tiesiogiai nukreiptos į vertybinių nuostatų nusirašinėjimo atžvilgiu keitimą: viešas pasmerkimas, akcijos prieš nusirašinėjimą, viešas įsipareigojimas nenusirašinėti. Vertinant prevencijos priemonių veiksmingumą, yra stebimi nedideli lytiškumo skirtumai: merginos daugelio priemonių veiksmingumą vertina aukščiau nei vaikinai.

Stebimi nedideli nusirašinėjimo prevencijos priemonių veiksmingumo vertinimo skirtumai fakultetuose. Pavyzdžiui, dėstytojų griežtumas ir bausmės labiau akcentuojamos Socialinių mokslų fakultete, dėstytojo pagalba studentui rengiantis atsiskaitymams, draugiški santykiai tarp dėstytojų ir studentų – Edukologijos ir Socialinės gerovės ir negalės studijų fakultetuose. Kursai dėstytojams apie šiuolaikinę mokymą ir vertinimą, studentų nuomone, yra svarbūs Technologijos ir Socialinės gerovės ir negalės studijų fakultetuose.

Patenkinamai besimokantys studentai skeptiškiau nei kiti vertina dėstytojų griežtumo, tvarkos, drausmės priemones, bausmes nusirašinėjantiems, gerai ir labai gerai besimokantys, daugiau nei kiti, mano, kad būtų veiksminga, jei atsiskaitymuose būtų pateikiamos ne žinių atkartojimo, o taikymo užduotys.